

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

Road

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 1063 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-mayda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

“Zavur kollektor suvlarining kimyoviy tarkibi tahlili va ularni tozalash zarurati (Qoraqalpog‘iston Respublikasi misolida)”.....	20
Kungiratbay Sharipov, Ma‘ruf Nurmanov	
Forming demand and stimulating sales in Uzbekistan.....	26
Musayeva Shoirazimovna	
Членство в ВТО как драйвер развития: взгляд Узбекистана через призму опыта Вьетнама и Казахстана.....	30
Ж.Я.Нуриллаев	
Mamlakatimizda tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi va ularning bank tizimi moliyaviy barqarorligiga ta'siri tahlili.....	37
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich	
O'zbekiston respublikasida aholi bandligini ta'minlashdagi dolzarb masalalar	44
Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li	
O'zbekiston respublikasida elektr energiyasi ta'minoti hajmini yalpi ichki mahsulot hajmiga ta'sirini ekonometrik tahlil qilish	48
Fayziyev Rabim Alikulovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarining xizmat turlarini takomillashtirish amaliyoti	60
Umurzoqova Adiba Ochilovna	
Qishloq xo'jaligi kooperativi boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	67
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlari umumiy hajmini prognozlashda ekonometrik modellar (yillik)	72
Qodirov Farxod Amirovich, Bo'riyeva Qundiz Muratbaevna	
Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	77
Mahamatova Maftuna	
Xufiyona va yashirin iqtisodiyotning amaliy tahlili o'zbekiston miqyosida.....	83
Koshanov Abdimurat Azat uli	
Soliq tizimini barqarorligini belgilovchi omillar tahlili.....	87
Nurillayev Jasurbek Davronbekovich	
Mahalliy budjetlar daromad manbalarini mustahkamlash omillari.....	92
Soatova Nodira Boboxanovna	
Bank infratuzilmasining raqamli transformatsiyasi va resurslar bazasi shakllanishi: nazariy asoslar va texnologik yondashuvlar.....	97
Raxmatov Azizjon Jaloliddinovich, Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
Ichki auditning transformatsion potentsiali: tahliliy amallarni takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish.....	102
Misirov Akbarali Pardaboyevich, Ismoilov Asadbek Abdusamat o'g'li	
Xorijiy mamlakatlarda yashil moliyalashtirishni rivojlantirish yo'llari.....	110
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
Yashil moliya – iqtisodiy rivojlanish mexanizmi sifatida	117
Nodir Xidirov G'iyosaliyevich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning likvidliligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlashning xorij tajribasi va uning amaliy ahamiyati	122
Bauyetdinov M.J.	
Теоретические подходы к определениям агрессии социально - экономической и политической стабильности государства как фактор повышения рекреационных потребностей	128
Алимова Райхона Баходировна	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish.....	139
Komilov Umidjon Normurod o'g'li, Tulyaganova Gulnoza Olimjon qizi	

Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirish manbalari	143
Nematulloyev Suxrob Sobirovich	
Bir qatlamli elastik asosda joylashgan to'sinning seysmik kuchlar ta'siridagi tebranishining V.Z. Vlasov usuli asosida analitik tadqiqi	148
Kamola Xaydarova	
"Sibir daryolarining burilishi" loyihasining tarixiy va retrospektiv tahlili	153
Mahmudov Nosir Mahmudovich	
Sarguzasht turizmini rivojlanishi va sarguzasht turlarda turistlarning xavfsizligini ta'minlashda instruktor-gidlarning roli	159
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
Scientific-theoretical foundations of the use of ict in ensuring management efficiency and security in enterprises	165
Khalilov Bekzod Akhmatovich	
Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari.....	171
Mirtursunova Dinara Anvarovna	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini joriy etishni takomillashtirish yo'llari.....	175
Tangriyev Izzat Raxmatullayevich	
Qashqadaryo viloyatida eko va etno turizmni rivojlantirishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi.....	181
Erkayeva Barno, Xushvaqto'v Ramziddin	
O'zbekiston bank tizimida raqamli valyutalar va yashil investitsiyalar integratsiyasini takomillashtirish	186
Nodirov Azizxon Asrorovich	
Global energiya noaniqligining o'zgaruvchanligi ekonomertik modellari	192
Bexzod Qo'ziboev	
Экоцифра: цифровизация МСП для зеленого устойчивого роста	197
С.С. Убаева	
Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va ekologik toza hududni yo'lga qo'yishning ahamiyati.....	201
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Statistika fanining shakllanish bosqichlari va rivojlanish tendensiyalari.....	206
Nabixodjaev Abbas Abdupattahovich, Umarova Mukaddas Abbasovna	
Hududlarning atmosferaga chiqaradigan zararli chiqindilar miqdorini sanoat mahsulotiga nisbati bo'yicha tahlili.....	210
Baqoyev Husan Nuriddinovich	
Qayta tiklanadigan vodorod narxlari strategiyasini o'rganish: xarajat noaniqliklarini bartaraf etish	216
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Qishloq xo'jaligini "yashil" iqtisodiyot asosida rivojlantirishga o'tishning zarurligi va mohiyati	221
Yoldoshev Mutalib Ibrohimovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda "yashil investitsiyalar" dan foydalanishning xoriy tajribalari	225
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna, Rustamova Nasiba Arslanovna	
Ijtimoiy iqtisodiy ehtiyojlar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni.....	230
Raxmonova Feruza Musaqulovna	
Oliy ta'lim xizmatlarini ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotda tutgan o'rni.....	234
Mirzaxajeva Shaxzoda Shuxratovna	
Tijorat banklari muammoli kreditlarining likvidlikka ta'siri.....	240
Karshiyev Adham Anvarovich	
Kichik firmalarning raqobatbardoshligini oshirishning nazariy metodologik jihatlar.....	245
Ruzmetov Davron Ibrogimovich, Aliyev Maqsudbek Erkinovich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.....	251
Talapova Nargiza Baxriddinovna	

“Deviant xulq-atvorli o‘smirlarning ijtimoiy moslashuvining psixologik xususiyatlari”	255
Saidbekova Feruza Anvarbek qizi	
Aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishda davlat siyosatining roli va imkoniyatlari	258
Nutfullayev Shohrux Mexli o‘g‘li, Qurbanov Ulug‘bek Erkinovich	
Анализ показателей развития зелёной химии по всему миру и в узбекистане за последние десять лет	262
Фозилова Фирангиза Комиловна	
Tijorat banklarining o‘zbekiston respublikasi iqtisodiyotiga ta’siri	270
Masharipov Rasulbek Jo‘rabekovich	
Biznes birlashuvda buxgalteriya hisobi va auditni takomillashtirish yo‘nalishlari	273
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi, Xayitboyeva Laylo Oybekovna, Mirzarayimov Sardorbek Ravshanovich	
O‘zbekiston respublikasida pul-kredit siyosatining maqsadi	277
Adilov Zuxriddin Marip o‘g‘li	
Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish va bozorlararo aloqalarining statistik o‘zgarish tendensiyalari	281
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
Iqtisodiy bilimlarni shakllanishi va rivojlanishi	286
Po‘latov Abdulloh Xolxo‘jayevich	
Теоретические основы эффективного управления финансовыми ресурсами предприятий с государственной долей (на примере узбекистана)	291
Ахмедов Дилшод Турсункулович	
Robototexnika asoslari va maktab ta’limida qo‘llanilishi	298
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o‘g‘li	
Sun‘iy intellektlar yordamida o‘quvchilarni hayotiy faoliyat ko‘nikmasini shakllantirishi	303
Mirxasilova Zulfiya Kochkarovna, Abdurahmanova Ozoda Djo‘rayevna, Kurbanov Azimjon Jo‘raboy o‘g‘li	
Levi tengsizligi uchun A.N. Kolmogorov teoremlari	316
Saypiddinov Shukrullo Sadrdinovich, Baxramov Rustamjon Qambarali o‘g‘li	
Rivojlanayotgan mamlakatlar bank tizimida raqamli moliyaviy texnologiyalarni joriy etish afzalliklari	320
Xodjimamedov Akmal Ashurovich, Umedov Abdullo Umedovich	
O‘zbekiston respublikasining mdh mamlakatlari bilan tashqi savdo faoliyati tahlili: o‘zgarish tendensiyalari va istiqbollari	326
Ilyosov Asrorjon Axrorjon o‘g‘li, Abdullaev Alisher Maxmudovich, Tuxtasinova Muxayyo Mirzasultonovna	
Elektron tijoratni rivojlantirishning xorij tajribasi	330
Madieva Zuxra Iskandarbekovna	
Inson resurslarini o‘rganishning asosiy yondashuvlari: mohiyat-ta’rifiy tahlil	336
Bakirov Qobiljon Mamatyusupovich	
Bandlikni ta’minlashda davlat tomonidan institutsional muhit yaratishning roli	340
Dilorom Tojiboyeva, Umida Ravshanovna Anvarova	
Mamlakatimizda islom moliyasini rivojlantirish maqsad va choralari	346
Xoliyorov Xomid Boynazarovich	
Разработка экспертной системы для оценки финансового состояния предприятия	352
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna	
Farg‘ona vodiysi viloyatlarida kichik biznes ko‘rsatkichlarining o‘zgarishi: panel regressiya tahlili	362
Tojiyeva Muhabbatxon Mansurjon qizi	
O‘zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarni hisoblashdagi asosiy muammolar va ularning yechimlari	368
Farmonov Ilhomjon Iqboljon o‘g‘li	
Xorijiy tajriba asosida korxonalar innovatsion faolligini boshqarishni takomillashtirish	374
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
Mahalliy davlat hokimiyati organlarida milliy kadrlar zaxirasini shakllantirish	380
G‘aniev Elyor Sobirjonovich	
O‘zbekistonda sirkulyar iqtisodiyotga o‘tishning ahamiyati	386
Mirzayev Muzaffar Maxmudovich	

The role of international investments in greening and ecological rehabilitation of the aral sea region	392
Ospanova Feruza Bazarbaevna	
“Зеленое направление” совершенствования бухгалтерского учета	397
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
Xarajatlarni kelib chiqish joylari va javobgarlik markazlari bo'yicha hisobga olishni takomillashtirish	403
Xamidova S.Ya.	
Mintaqalarni iqtisodiy rivojlantirishning metodologik asoslari va ularni takomillashtirish.....	409
Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
O'zbekistonda kichik turar joy biznesini rivojlantirishda xorijiy tajribalar	414
Yo'ldashev Bekzodjon Sherzodjon o'g'li	
Tijorat banklarida davlat maqsadli dasturlarini moliyalashtirish yuzasidan ilmiy-nazariy qarashlar.....	419
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing strategiyalaridan foydalanishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	426
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Risk management in commercial banks, methodological approaches and practical implementation	433
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Jarilkapova Naubaxar Paraxat qizi	
The impact of competition on economic growth: evidence from uzbekistan's automotive industry.....	439
Saydaliyeva Dilrabo Baxriddin qizi	
Raqamli texnologiyalarning oliy talim xizmatlarini rivojlantirishdagi o'rni.....	444
Mirzaxadjayeva Shahzoda Shuxratovna	
Развитие производства сельскохозяйственной продукции путем развития цифровых технологий.....	450
Юсупов Мухиддин Соатович	
Tijorat banklarida loyihaviy moliyalashtirish risklarini boshqarish amaliyotini takomillashtirish	457
Berdiyev Akram O'ktamovich	
Iqtisodiy tarmoqlarni soliqqa tortish orqali investitsiya loyihalarini rivojlantirish.....	463
Sharipov Eldor Salohiddin o'g'li	
Iqtisodiyotda investitsiya va kredit salohiyatini bank faoliyatiga ta'siri.....	468
Ergashova Nilufar Sobirovna	
Qurilish materiallari sanoati korxonalarining raqobatbardoshlik salohiyatini boshqarishni takomillashtirish	473
Tashmukhamedova Karima Samatovna	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari va istiqbollari.....	479
Kurbanova Mohinur Xabib qizi	
Xalqaro sayohat lug'ati va uning shakllanishi.....	487
Abduaxadova Zilola Djamoliddinovna	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari va uni o'zbekiston respublikasi hisob tizimini rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati.....	492
Quvvatov G'olibjon Baxtiyor o'g'li	
Kooperatsiyalarning tutgan o'rni va ahamiyati.....	501
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	
Использование методов математического моделирования при внедрении коммерческих автоматических систем	505
Курбанова Рахима, Ахмедов Мехрохжон	
Tijorat banklari kapitalidagi davlat ulushini kamaytirish yo'llari.....	511
Vasiyev Alisher Samiyevich	
Механизмы трансформации неформального сектора в официальную экономику на основе финансовых инструментов.....	515
Кошанов Абдимурат Азат ули, Муртазаев Шахрух Коньскайлиевич	

The impact of tourism on the economy of Uzbekistan	519
Xaydarova Marjona, Muxamedboyeva Muxlisa, Umarov Kamron, Usmanova Aziza	
Mintaqada gastroturizm rivojlanishining iqtisodiy asoslari va zamonaviy tendensiyalari	525
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Tikuv-trikotaj korxonalari brend jozibadorligini oshirishning ilmiy-nazariy jihatlarini	535
O'rinov Akmaljon Axmadjonovich	
Bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish texnologiyalari	542
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	
Engineering programs in Uzbekistan on the verge of fifth industrial revolution	547
Khasan Khankeldiyev	
Aksiyadorlik jamiyatlarining boshqaruvini yaxshilashda korporativ madaniyatning ahamiyati	551
Akramova Nazokat Israilovna	
Tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy taraqqiyotdagi o'rni	562
Amonov Mehridin Oromiddinovich	
O'zbekiston sanoat tarmoqlarida kooperatsiya asosida tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish tizimini takomillashtirish yo'llari	572
Xalilova Sevaraxon Alijon qizi	
Moliyaviy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlari va ularning tahlili	578
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
Tijorat banklarining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rnini tahlil qilish	583
Kilicheva F.B., Mengnorov A.A., Bozorova O.R.	
Bog'dorchilik tarmog'ida klasterlarni joriy qilishda yevropa tajribasini qo'llash imkoniyatlari	591
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
To'qimachilik klasterlarini boshqarishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	598
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Barriers to tourism infrastructure development in uzbekistan: a critical analysis	605
Sarvinov Shodmonova	
Xalqaro bozorda qishloq xo'jaligi mahsulotlari raqobatbardoshligini oshirish	609
Mengnorov Almardon Abdirahmonovich	
O'zbekiston respublikasida infratuzilma loyihalarini amalga oshirishdagi risklarni boshqarish	620
Yusupova Zilola Ismoiljon qizi	
Korxonaning iqtisodiy barqarorligiga erishishning zamonaviy tendensiyalari	626
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Qishloq joylari maishiy xizmat ko'rsatish sohasida axborot resurslaridan samarali foydalanish	631
Xamdamov Eldor Toshmurovich	
Meva-sabzavotlar eksportida transport koridorlari va vositalarini tanlash xususiyatlari	636
Yusupov Muxiddin Soatovich	
Рынок рабочей силы в узбекистане и ее воспроизводство	644
Шакиров Амаль Улугбекович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Деньги и их функции в экономике	650
Мурадиллаев Мансур Мехроживич, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Развитие сельского хозяйства в узбекистане	654
Махмудов Алишер Мухтарович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Инвестиции и инновации в химической промышленности узбекистана: современные тенденции и перспективы	658
Хусаинов Равшан Рахимович, Султанходжаев Аманулла Асадуллаевич	
Tijorat banklari aktivlarini boshqarishni takomillashtirish	666
Mardonova Shoxsanam Baxodirovna	
Definition of agritourism as a multifunctional development in rural areas	672
Aktamov Olimjon Abdugani ugli	
Kameral soliq tekshiruvida smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotlar bazasida shakllanishi	680
Qurbonov Muxiddin Abdullaevich	
Проблемы регулирования государственно-частного партнерства и рекомендации по их решению (на примере безработицы в республике узбекистан)	687
С.Э. Холмуратов	

Автоматизация аудиторских процедур с использованием искусственного интеллекта.....	692
Ходжарахманова Назира Бахтияр кизи	
Past karbonli iqtisodiyotga o'tish zaruriyati va uning omillari.....	701
Valiyev Axliddin Aropitdinovich	
Yengil sanoatda zamonaviy tikuv mashina-kichik robotlarning mexanizmlarini mukammallashtirish	705
Sirojova Muxabbat Sodiq qizi, Kurbanov Fazliddin Aminovich	
Jismoniy shaxslar daromadlarini soliqqa tortish tizimining institutsional va iqtisodiy asoslari	710
Kuzieva Nargiza Ramazanovna, Bobomuratova Manzura Panji qizi	
Foyda solig'i bo'yicha bo'nak to'lovlarni to'lash tartibi	717
Yangieva N.S.	
Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqlar vositasi qo'llab-quvvatlashning amaldagi holati	722
Turanboyev Boburjon Qodirjon o'g'li	
Motivation, goal-setting, and organizational performance: a case study from uzbekistan's chemical industry	726
Mamataliev Anvar Ergashevich, Bobur Urinov	
Применение искусственного интеллекта при организации налогового администрирования узбекистана	733
Н.А. Артиков	
Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish zaruriyatini keltirib chiqaruvchi omillar.....	737
Sharofiddinova Gulnoza Iloxmonovna	
Raqamli texnologiyalarning tijorat banklari samaradorligiga ta'siri	745
Maksudov Avazbek Ulug'bek o'g'li	
Suv tanqisligi sharoitida yashil iqtisodiyotni rivojlantirish asoslari	750
Qosimov Maxamatjon Sulaymanovich	
Rivojlanayotgan iqtisodiyotda raqamli va raqamli bo'lmagan korxonalar tahlili	761
Raxmonov Nodirjon Raxmonjon o'g'li	
Aholining o'rtacha umr ko'rish yoshini o'zgarishi sharoitida keksalarning ijtimoiy ta'minotiga xavflarning ortishi.....	767
To'irov Shohboz Ziyodullo o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida moliyaviy nazorat samaradorligini ta'minlash ichki nazorat xizmatlari	773
Xaydarov Baxrom Xolmuradovich	
Moliya bozorida xususiy banklar faolligini ta'minlash istiqbollari	777
Abduqahhorov Asilbek Ahror o'g'li	
Budjet daromadlari ijrosini ta'minlashda soliqlar hisobi va tahlilining ahamiyati	782
Abdullaev Abror Bozarboevich	
Aholi daromadini oshirish yo'llari.....	803
Shadmanov Baxodir Sherkulovich	
Tourism and regional identity in Uzbekistan: balancing heritage and development	808
Raximova Nilufar Aminovna, Abdukholikova Farida Erkinjon qizi	
O'zbekiston sanoat korxonalarning fond bozorida ishtiroki tahlil va muammolari.....	815
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
O'zbekistonda davlat-xususiy sheriklik loyihalarini moliyalashtirish va amalga oshirish tahlili	823
Karabaev Sanjar Abdusamatovich	
Globalashuv sharoitida milliy korxonalarning eksport salohiyatini boshqarish masalalari	832
Qodirov Humoyun Tolibjon o'g'li	
Бизнес-планирование и прогнозирование деятельности организации.....	836
Алимов Бехзоджон Наврузжонович	
Farg'ona vodiysida ekoturizm – kambag'allikka qarshi kurashning yangi imkoniyatlari	840
Soliyeva Nilufar Muxtorjon qizi	
Aholi turmush darajasi baholash bo'yicha dasturiy ta'minot ishlab chiqishda horij tajribasini o'rganish	844
Tursunov Farxod Baxodir o'g'li	
Mintaqa aholi turmush farovonligiga ta'sir qiluvchi omillar tasnifini ishlab chiqish.....	848
Xodjanijazov Shohruh Yuldashevich	
Xususiy oliy ta'lim muassasalari menejmentining nazariy jihatlar va o'ziga xos xususiyatlari.....	856
Karimov Ulug'bek Usmonovich	

Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	861
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
Повышение инвестиционной привлекательности – важное условие повышения конкурентоспособности предприятий.....	865
Каримова Дилафруз Садирдин кизи	
Yevropa ittifoqi davlatlari tijorat banklarining soliq to'lovlarini amalga oshirish tartibi	870
Komolov Odiljon Sayfidinovich	
Boshqaruvda innovatsiyalarni hisobga olgan holda agrokorxonalarni davlat tomonidan rag'batlantirishning zamonaviy yondashuvlari	878
Shaniyazova Zamira	
Практические аспекты применения статистических методов контроля качества на предприятиях.....	883
Усманов Илхом Ачилович, Усманов Фарзод Шохрухович	
Yashil iqtisodiyot sharoitida iqtisodiy o'sishning yangi paradigmalarini shakllantirish: nazariy asoslar va amaliy talqinlar.....	891
Alimova Guzal Abduxakimovna	
Xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyati samaradorlik ko'rsatkichlarining nazariy va metodologik tahlili	895
Qo'ziyoyev Boxodir Azzamboy o'g'li	
Kutubxonalarda raqamli iqtisodiyot sharoitida biznes-modellarni ishlab chiqish.....	900
Ernaqulov Sunnatillo Nurali o'g'li	
To'g'ridan-to'g'ri sug'urtalash operatsiyalari bo'yicha xarajatlarni xalqaro standartlar asosida hisob va hisobotda aks ettirish uslubi-yatini takomillashtirish	905
X.A.Raximov	
Kameral soliq tekshiruvda smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotar bazasida shakllanishi.....	910
Ergashev Uyg'un Jabborovich	
Obligatsiya moliya bozori instrumenti sifatida, milliy obligatsiyalar bozori	916
Avezov Ibrohim Ilxomovich, Yaxshiboyev Jahongir Abdualimovich	
Barqaror rivojlanish doirasida ekologik, ijtimoiy va korporativ boshqaruv (ESG) ko'rsatkichlarining yashil texnologiyalar innovatsiyasiga ta'sirini baholash.....	921
Meliqo'zieva Dilrabo Muxitdin qizi	
Yashil iqtisodiyot – barqaror taraqqiyotga olib boruvchi yo'l.....	925
Xalilova Aziza Rustamovna	
Научно-теоретические основы экономической и эколого-экономической эффективности предприятий горнодобывающей промышленности.....	930
Раматов Зафарбек Жуманиязович	
Xitoyda eksport faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari.....	938
D.E.Qarshiev	
Kichik sanoat zonalarida investitsion jozibadorlikni oshirishni investitsion faollikka ta'siri.....	943
Mannapova Shaxnoza Elshodovna	
Mahalla institutining samaradorligi tahlili: so'rovnoma yondashuvi	947
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
Формирование человеческого капитала в условиях демографических изменений: опыт и перспективы для узбекистана.....	955
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Farmasevtika kompaniyalari raqobatbardoshligini oshirishda marketing strategiyalaridan foydalanish yo'nalishlari	962
Baxrombek Bobojonov	
“Hududlarda sug'urtaga bo'lgan talabning ekonometrik tahlili”	967
Bekberganova Mohira Ravshonbekovna	
O'zbekiston va xalqaro amaliyotda raqamli marketing vositalaridan foydalanish: muammolar va yechimlar	973
Uzoqova Dilnoza Yusuf qizi	
Условия эксплуатации и экологическая безопасность автотранспортной системы на основе энергосберегающих технологий	978
Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
O'zbekiston tibbiyot muassasalarida moliyaviy resurslardan foydalanishda xorijiy tajribalarni qo'llash.....	982
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	

Buxgalteriya hisobining samaradorligini oshirish yo'llarida zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar	987
Sattorov Mirjahon	
Особенности маркетинговых стратегий в условиях ограниченных ресурсов и узкой потребительской аудитории	991
Дебердиев Анвар	
DEbitorlik va kreditorlik qarzlarini rejalashtirish masalalari.....	995
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li, Ibragimova Iroda Rashid qizi	
Инвестиционная программа узбекистана по привлечению иностранных инвестиций	1000
Камилова Наргиза Абдукахорвна, Бекмуратов Шухрат Даулетмуратович	
Turistik mahsulotni shakllantirishda turistlar hayoti xavfsizligini ta'minlash.....	1005
Raxmonov Siyovush Turob o'g'li	
Uglerodsiz energiyaga o'tishda o'zbekistonning yashil strategiya yo'l xaritasining integratsiyasi va ta'siri.....	1011
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Цифровая устойчивость регионов: применение аналитики больших данных для оценки и управления экологическими рисками	1016
Маликов Шохрух Шокирович, Камалов Шухрат Камалович	
Разработка риск-ориентированной модели внутреннего контроля предприятия на этапе планирования налогов в условиях дистанционного налогового мониторинга	1024
Галеева Н.Н., Э.А.Халикова, Абдусаломова Гулчеҳра Мирзо кизи	
Анализ результатов инструментальных методов исследований у детей с врожденными пороками сердца	1029
Мухаммадиева Лола Атамурадовна	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda monetar omillardan samarali foydalanish yo'nalishlari.....	1036
Uskenbaeva Dilnoza Boxodir qizi	
Факторы повышения эффективности управления в государственном секторе.....	1043
Махмудова Севара Улугбековна	
Soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimi sharoitida soliq nazorati	1048
Rajabbaeva Dildora Zakirovna, Aripova Aziza Alisherovna	
Boshqaruv jarayonlarini tashkil etishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	1053
Jo'rayeva Niginaxonim Xursand qizi	
Jahonda eksportni qo'llab-quvvatlash amaliyoti.....	1057
Xudoynazarov Sherzod Ismoilovich	

JAHONDA EKSPORTNI QO'LLAB-QUVVATLASH AMALIYOTI

Xudonazarov Sherzod Ismoilovich

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti, Denov. O'zbekiston.

Annotatsiya: Jahon moliyaviy inqirozi sharoitida hukumat va nodavlat institutlar o'rtasida o'zaro hamkorlik tizimida ifoda etilgan eksportni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash chet el mamlakatlari iqtisodiy siyosatining ustuvor vazifasi hisoblanadi. Ushbu maqolada O'zbekistonda eksportni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tizimining mavjud holati tahlil qilingan. Eksportni davlat darajasida qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish borasidagi jahon tajribasi o'rganilishi asosida milliy eksportni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlari ajratib ko'rsatilgan. Jumladan, milliy eksportni ilgari surish dasturlarini amalga oshirish qobiliyatiga ega bo'lgan davlat va nodavlat kompaniyalar tarmog'ini yaratish; eksportni axborot-maslahat va siyosiy-diplomatik qo'llab-quvvatlash; eksport kreditlash; tashqi savdo operatsiyalarini sug'urta qilish va boshqalar shular jumlasidandir.

Kalit so'zlar: tahlil, eksport, eksportni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish tizimi, eksport qiluvchilarni qo'llab-quvvatlash milliy modeli.

Abstract: In the context of the global financial crisis, state support for exports, expressed in the system of interaction between government and non-governmental institutions, is a priority task of the economic policy of foreign countries. This article analyzes the current state of the system of state support for exports in Uzbekistan. Based on the study of world experience in supporting and encouraging exports at the state level, the main areas of national export support are highlighted. In particular, the creation of a network of state and non-state companies capable of implementing national export promotion programs; information-advisory and political-diplomatic support for exports; export crediting; insurance of foreign trade operations, etc.

Key words: analysis, export, export support and development system, national model of support for exporters.

Аннотация: В условиях мирового финансового кризиса государственная поддержка экспорта, выраженная в системе взаимодействия государственных и негосударственных институтов, является приоритетной задачей экономической политики зарубежных стран. В данной статье анализируется современное состояние системы государственной поддержки экспорта в Узбекистане. На основе изучения мирового опыта поддержки и стимулирования экспорта на государственном уровне выделены основные направления национальной поддержки экспорта. В частности, создание сети государственных и негосударственных компаний, способных реализовать национальные программы продвижения экспорта; информационно-консультативная и политико-дипломатическая поддержка экспорта; экспортное кредитование; страхование внешнеторговых операций и др.

Ключевые слова: анализ, экспорт, система поддержки и развития экспорта, национальная модель поддержки экспортеров.

KIRISH

Hozirgi kunda tashqi savdo har bir mamlakatning iqtisodiy hayotiga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatmoqda. Bu ta'sir turlicha bo'lib, mamlakat iqtisodiyoti va uning hududlarining xalqaro mehnat taqsimotiga jalb etilganlik darajasiga bog'liqdir. Bundan tashqari, eksport aloqalarining jadal rivojlanishi ichki iqtisodiy o'sishning katalizatori sifatida namoyon bo'ladi.

Shu munosabat bilan Respublika uchun qishloq xo'jaligi mahsulotlari va tayyor oziq-ovqat tovarlari eksportini rivojlantirish, eksport etkazib berishda tovar va geografik diversifikatsiyani amalga oshirish muhim ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ushbu ishning maqsadi – eksportni ilgari surishda moliyaviy va moliyaviy bo'lmagan qo'llab-quvvatlashning shakllangan amaliyotini o'rganish va uning rivojlanish istiqbollarini aniqlash. O'zbekistonda eksportni qo'llab-quvvatlash tajribasiga I.A. Balyuk (Balyuk, 2016), A.A. Gavrilov (Gavrilov, 2011), V.S. Kudryashov (Kudryashov, 2018), A.E. Lixachyov (Lixachyov, 2006), K.G. Sichyova (Sichyova, 2018), Yu.M. Filatova (Filatova, 2013) kabi olimlarning ishlari bag'ishlangan. Chet el tajribasi N.I. Belov (Belov, 2013; 2015), A.S. Denisov (Denisov, 2011), D.M. Piradov (Piradov, 2014), R.O. Raynxardt (Raynxardt, 2015), Yu.A. Spletuxov (Raynxardt, Spletuxov, 2014), M.A. Shepeleva (Shepeleva, 2012) ishlarida ko'rib chiqilgan.

A.E. Lixachyov (Lixachyov, 2006) o'z ishini xorijiy davlat institutlarining keng iqtisodiy-diplomatik vositalarini tahlil qilishga bag'ishlagan. U O'zbekiston kompaniyalarining asosiy yo'nalishlarda (Evropa Ittifoqi, sobiq Sovet Ittifoqi) faoliyati uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga, shuningdek, xalqaro tashkilotlar (BMT, YuNKTAD, VTO, XMT, Jahon banki va boshqalar) vositalaridan foydalanishga alohida e'tibor qaratgan. Uning fikricha, iqtisodiy diplomatiya mamlakatning xalqaro raqobatbardoshligini mustahkamlash, dunyo bozorida foyda va raqobat afzalliklarini olish uchun muhim institut hisoblanadi. Shu munosabat bilan, u ichki eksportni qo'llab-quvvatlashning siyosiy-diplomatik shakllariga, shuningdek, milliy kompaniyalarning xorijiy bozorlarga kirish shartlarini yaxshilashga qaratilgan davlatlararo muzokaralarga alohida ahamiyat bergan.

A.A. Gavrilov (Gavrilov, 2011) o'z ishida eksportni moliyaviy qo'llab-quvvatlashning xorijiy tajribasi va ko'plab mamlakatlarda talab qilinadigan vositalarga, xususan, eksport kreditlarini sug'urtalash amaliyotiga va pul talabini topshirish (faktoring) shartnomasiga e'tibor qaratgan. Yu.M. Filatova (Filatova, 2013) esa xalqaro faktoringning xususiyatlarini kengroq ko'rib chiqqan. Ikkala muallif ham O'zbekistonda bu xizmatlarni rivojlantirishning strategik ahamiyatini ta'kidlagan.

I.A. Balyuk (Balyuk, 2016) eksportni ilgari surish uchun shart-sharoitlarni ta'minlashga qaratilgan «razvitiya institutlari»ni shakllantirish bosqichini ko'rib chiqadi. Har qanday tovarlarni xorijga ilgari surishning asosini xorijdagi vakolatxonalar tashkil etadi. Qator mamlakatlarda bu funktsiya diplomatik missiyalarga yuklatilgan, ba'zi davlatlarda esa katta savdo kompaniyalari va savdo uylarining alohida vakolatxonalari mavjud (Yaponiya, Janubiy Koreya), ayrim mintaqalarning (Ispaniya) vakolatxonalari ham bor (Van Biesebroeck, Konings, Martincus, 2016). Shu bilan birga, xorijiy tadqiqotchilar davlat mablag'larini eksportni ilgari surishga sarflashning ahamiyatini ko'rsatishgan. Masalan, ularning hisob-kitoblari ko'ra, Argentinada eksportni ilgari surishga bir dollar sarflash eksport shartnomalarida 240 dollargacha daromad olishga olib keladi (Castro, Saslavsky, 2009); AQShdagi shunday tadqiqotlarda 432 dollargacha qo'shimcha eksport shartnomalariga olib kelgani ko'rsatilgan (Coughlin, Cartwright, 1987). Eksportga qo'llab-quvvatlash choralariidan ayniqsa kichik va o'rta biznes foydalanadi, chunki ular tashqi savdodagi to'siqlardan eng ko'p aziyat chekadi (Munch, Schaur, 2018). Kichik va o'rta biznes esa G'arb mamlakatlarining diversifikatsiyalangan iqtisodiyotining asosini tashkil etib, ularga inqirozlar sharoitida muayyan stressga chidamlilikni ta'minlaydi. Shu tariqa, tovarlarni tashqi bozorlarga ilgari surish har qanday mamlakatning iqtisodiy rivojlanishining ajralmas qismi hisoblanadi. O'zbekiston adabiyotida eksportni qo'llab-quvvatlash davlat institutlarining holatini zamonaviy bosqichda kompleks tahlil qilishga, davlat qo'llab-quvvatlash choralariining tanqidiy baholashiga bag'ishlangan ishlar etishmayapti.

TADQIQOD METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida foydalanilgan ma'lumotlar manbalari rasmiy ma'lumotlar ya'ni, tijorat banklarining yillik hisobotlari, rasmiy ma'lumotlari, transformasiya strategiyalari, Markaziy bank hamda Moliya vazirligi tomonidan e'lon qilingan statistik ko'rsatkichlar, Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF), Jahon banki (World Bank), Xalqaro hisob-kitoblar banki (BIS) hisobotlari, xorijiy va mahalliy ilmiy maqolalar, doktorlik dissertatsiyalari, shuningdek JSTOR, SSRN va Scopus kabi ilmiy platformalarda nashr etilgan tadqiqotlar asosida shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mamlakatdagi hozirgi iqtisodiy vaziyat sharoitida eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarishni rivojlantirish uchun kuchli turtki zarur. Bunday turtki dunyoda bu sohada muvaffaqiyatga erishgan etakchi davlatlar tajribasini o'zlashtirish va eksportni rag'batlantirishning eng samarali usullarini tanlash orqali amalga oshirilishi lozim. Malayziya, Singapur va Gonkong kabi davlatlar katta miqdordagi xorijiy kapitalni jalb etish, liberal soliq siyosati va davlatning faol tashqi savdo strategiyasi orqali qisqa vaqt ichida iqtisodiy taraqqiyotda sezilarli sakrashga erishdi. Ushbu davlatlarning tashqi savdo siyosati muvozanatligi bilan ajralib turadi. Ochiq iqtisodiyotga ega

bo'lgan bu davlatlar milliy iqtisodiyotning muhim tarmoqlarini himoya qilishga qaratilgan ayrim proteksionistik choralarni saqlab qolishga muvaffaq bo'lishgan.

Strategik korxonalarga davlat investisiyalari, bozor qonunlarini chuqur anglash va mukammal biznes muhitini yaratish bilan uyg'un holda eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarishlarning rivojlanishiga turtki berdi. Bunday ishlab chiqarishlar yuqori qo'shimcha qiymatga ega raqobatbardosh mahsulotlar tayyorlaydi. Ilg'or sohalar sifatida ilm-fanga asoslangan tarmoqlar – axborot texnologiyalari, farmasevtika, biotexnologiya, tibbiyot va moliya sohalar ustuvor hisoblanadi.

Ushbu davlatlarda eksportni rag'batlantirishning asosiy usullariga quyidagilar kiradi:

1. Kredit-moliyaviy tizim. Hukumat eksportga yo'naltirilgan loyihalar uchun imtiyozli kreditlar va kafolatlar taqdim etadi.

2. Soliq imtiyozlari. Masalan, Gonkongda Osiyodagi eng past soliq yuki mavjud. QQS va savdo solig'i yo'q, barcha import tovarlar boj va aksizdan ozod qilingan, ijtimoiy sug'urta jamg'armasi foizi 5%, Gonkongdan tashqaridagi manbalardan olingan daromadlarga soliq solinmaydi.

3. Yuqori sifatli mehnat bozori. Kuchli ta'lim muassasalari yaratilgan, liberal migrasiya siyosati amal qiladi, bu esa xorijdan mutaxassislar jalb etish imkonini beradi. Hukumat maxsus markazlar tashkil etib, istiqbolli g'oyalarni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydi, grantlar va sponsorlik dasturlari mavjud.

4. Maxsus davlat va xususiy tuzilmalar mavjudligi. Bular investisiyalarni jalb qilish, tashqi savdoni rivojlantirish, biznesni qo'llab-quvvatlash bo'yicha, jumladan bepul maslahat xizmatlarini ko'rsatadi.

5. Kompaniyalar ro'yxatdan o'tishining soddaligi. Gonkongda yangi kompaniya tashkil etish 7 kun, ro'yxatdan o'tish esa yarim soatni tashkil qiladi. Jismoniy ofis shart emas, bitta direktor va bitta aksiyador etarli, ular bir shaxs bo'lishi mumkin. Gonkongga kelish shart emas, barcha hujjatlar elektron imzo orqali yuboriladi. Ustav kapitali – 1 gonkong dollari. Lisenziya talab qilinadigan faoliyat turlari soni cheklangan.

6. Savdo hujjatlarini onlayn topshirish tizimlari mavjudligi. Masalan, Singapur tashqi iqtisodiy operatsiyalarni rasmiylashtirish bo'yicha dunyodagi eng qulay mamlakat hisoblanadi. Chegara orqali operatsiya uchun faqat 3 ta hujjat talab etiladi: transport yuk hujjati, hisob-faktura, eksport bojxona deklarasiyasi (Belarusda 9 hujjat talab etiladi). TradeNet tizimi import, eksport va tranzit harakati uchun deklaratsiyalarni qamrab oladi. Yagona elektron oyna orqali barcha instansiyalarga hujjatlar elektron shaklda yuboriladi va 10 daqiqa ichida javob olinadi. Eksport jarayonining to'liq sikli 6 kunni tashkil etadi. Eksport uchun konteyner rasmiylashtirish to'lovi – 450 dollar.

Shuningdek, Shveysariyada milliy eksportchilarni qo'llab-quvvatlash tizimi o'rganildi. Bu tizim davlat va xususiy sektorning yaqin hamkorligi asosida shakllangan bo'lib, quyidagi tuzilmalar faoliyat yuritadi:

1. Iqtisodiyot bo'yicha Davlat kotibiyati (SECO) – eksportni qo'llab-quvvatlash strategiyalarini ishlab chiqish, erkin savdo bitimlari tarmog'ini kengaytirish, idoralar faoliyatini muvofiqlashtirish.

2. Switzerland Global Enterprise (SGE) – shveysariyalik eksportchilarning xorijdagi biznes-missiyalari, ko'rgazmalar va yarmarkalarda ishtirokini tashkil etish, xorijiy hamkorlarni izlash.

3. Shveysariya tadbirkorlari uyushmasi «Economiesuisse» – 18 kanton savdo palatalari va 120 kompaniyani birlashtiradi, ularning manfaatlarini himoya qiladi.

4. SwissBusinessHubs – savdo-iqtisodiy hamkorlik sohasida davlat manfaatlarini taqdim etadi. Bunday markazlar 18 mamlakatda faoliyat yuritmoqda.

5. Shveysariya eksport xatarlarini sug'urta agentligi (SERV) – hukumat nazoratida bo'lib, eksport tovarlari va xizmatlarini sug'urta qiladi. Eksport kafolatlari bo'yicha to'lovlar federal jamg'armadan amalga oshiriladi, faoliyat o'zini o'zi moliyalashtirish tamoyiliga asoslangan. Eksportni moliyalashtirish federal byudjet orqali amalga oshiriladi va 4 ta eksport platformasini qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan:

o Cleantech – ekologik texnologiyalar va «yashil energetika» sohasidagi kichik va o'rta korxonalarga yordam;

o Medtech – tibbiyot texnologiyalari va farmasevtika sohalaridagi kompaniyalarni qo'llab-quvvatlash;

o Architektur/Engineering/Design – muhandislik, me'morchilik va dizayn sohasidagi kompaniyalar uchun xorijiy buyurtmalarni jalb qilish;

o SwissHealth – Shveysariya tibbiy xizmatlarini eksport qilish, xorijlik bemorlarni klinikalarga jalb qilish.

Platformalar shveysariyalik kompaniyalarga tashqi bozorlarga chiqish imkoniyatlari to'g'risida aniq ma'lumotlar taqdim etib, ularning faoliyatini muvofiqlashtiradi.

Shveysariya tajribasi O'zbekiston uchun eksportchilarni qo'llab-quvvatlashning yangi mexanizm va institutlarini shakllantirishda foydali bo'lishi mumkin. Davlat va xususiy biznes ishtirokidagi uyushma yoki o'zini o'zi boshqaruvchi tashkilot shaklida bunday institut yaratish maqsadga muvofiq. Bu tashkilot tashqi iqtisodiy faoliyatni amalga oshirayotgan kompaniyalarga keltirilgan xarajatlarni qoplash asosida subsidiyalar berish imkonini yaratishi mumkin. Shuningdek, shveysariyacha modeliga asoslangan maxsus eksport platformalarini (SwissBusinessHubs) yaratish maqsadga muvofiq. Bu davlat resurslarini istiqbolli yo'nalishlarga qaratishga

imkon beradi. Amaliyot nuqtai nazaridan, «Beleksimgarant» kompaniyasi faoliyatini takomillashtirish muhim, chunki u ko'rsatayotgan xizmatlar spektri xorijdagi analoglarga nisbatan kam.

Shuningdek, O'zbekiston eksport-import bankini yaratish zarur, u xususiyl banklarga raqobatchi emas, balki davlat agentligi sifatida ularni to'ldiruvchi vazifasini bajarishi lozim. U to'g'ridan-to'g'ri subsidiyalari emas, balki davlat kreditlash va moliyalashtirishning turli mexanizmlari orqali milliy tovar va xizmatlarni tashqi bozorlarga muvaffaqiyatli ilgari surishga yordam berishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Castro L., Saslavsky D. 2009. Cazadores de mercados: comercio y promotion de exportaciones en las provincias argentinas. Fundación CIPPEC, Buenos Aires. 186 p.
2. Cho Dong Sung. 1984. The Anatomy of the Korean General Trading Company. Journal of Business Research - Elsevier. 12(2). P. 241-255.
3. Coughlin C., Cartwright P. 1987. An Examination of State Foreign Export Promotion and Manufacturing Exports. Journal of Regional Science. 27(3). P. 439-449.
4. Kunio Y. 1982. Sogo Shosha: The Vanguard of the Japanese Economy. New York: Oxford University Press. 358 p.
5. Munch J., Schaur G. 2018. The Effect of Export Promotion on Firm-Level Performance. American Economic Journal: Economic Policy. 10(1). 357-387.
6. Van Biesebroeck J., Konings J., Martincus Ch.V. 2016. Did export promotion help firms weather the crisis? Economic Policy. 31(88). P. 653-702.
7. Bajgeriev M. 2006. Yuzhnaya Koreya: modernizatsiya trudovyh otnoshenij i social'noe partnerstvo [South Korea: Modernization of Labor Relations and Social Partnership]. Chelovek i trud. №8. P. 19-25. (In Russian)
8. Balyuk I.A. 2016. Gosudarstvennaya podderzhka eksportno-orientirovannyh kompanij v usloviyah sankcij i valyutnyh vzletov [State Support for Export-Oriented Companies in the Face of Sanctions and Currency Ups]. Ekonomika. Nalogi. Pravo. P. 79-86. (In Russian)
9. Belov N.I. 2013. Sistema mer gosudarstvennoj podderzhki eksporta v SHvejcarii na sovre-mennom etape [The System of Measures of State Support for Exports in Switzerland at the Present Stage]. Rossijskij vneshneekonomicheskij vestnik. №1. P. 55-64. (In Russian)
10. Belov N.I. 2015. Podderzhka eksporta v Germanii [Export Support in Germany]. Rossijskij vneshneekonomicheskij vestnik. №5. P. 97-109. (In Russian)
11. Denisov A.S. 2011. Gosudarstvennaya sistema podderzhki eksporta Federativnoj Respub-liko Germanii [State Export support System of the Federal Republic of Germany]. Gornyj infor-macionno-analiticheskij byulleten (nauchno-tekhnicheskij zhurnal). №9. P. 330-335. (In Russian) Filatova Yu.M. 2013. Osobennosti mezhdunarodnogo faktoringa kak finansovogo instrumenta [Features of International Factoring as a Financial Instrument. Proceedings of the Tula State University]. Izvestiya Tul'skogo gosudarstvennogo universiteta. Ekonomicheskie i yuridich-eskie nauki. №2. Ch. 1. P. 115-122. (In Russian)
12. Gavrilov A.A. 2011. Strahovanie eksporta kak neot'emlemaya chast' sistemy podderzhki vneshnej torgovli [Export Insurance as an Integral Part of the Foreign Trade Support System]. Finansovaya analitika: problemy i resheniya. 10(52). P. 49-56. (In Russian)
13. Gimatdinov R.R., Nosyrev I.R. 2018. K voprosu ocenki i povysheniya effektivnosti deyatel'nosti zarubezhnyh predstavitel'stv sub»ektov Rossijskoj Federacii [On the Issue of Evaluating and Improving the Effectiveness of the Activities of Foreign Representative Offices of the Subjects of the Russian Federation.]. Vestnik MGIMO-Universiteta. 2(59). P. 125-144. DOI: 10.24833/2071-8160-2018-2-59-125-144 (In Russian)
14. Hasbulatov R.I. 2019. Ekonomicheskaya diplomatiya [Economic Diplomacy]. Ch. 1-2. Moscow: Yurajt. 265 p. (In Russian)
15. Kudryashov V.S. 2018. Stimulirovanie i podderzhka eksporta predpriyatij malogo i sred-nego biznesa v Rossijskoj Federacii i za rubezhom [Promotion and Support of Export of Small and Medium-Sized Enterprises in the Russian Federation and Abroad]. Juvenis scientia. №9. P. 25-29. (In Russian)
16. Leshchenko N.F. 2008a. Iz samuraev v kupcy: istoriya Torgovogo doma Micui [From Samurai to Merchants: the History of the Mitsui Trading House]. Istoriya i sovremennost'. №1. P. 113-132. (In Russian)
17. Leshchenko N.F. 2008b. Iz samuraev v kupcy: istoriya Torgovogo doma Nakai [From Samurai to Merchants: the History of the Nakai Trading House]. Istoriya i sovremennost'. №2. P. 72-86. (In Russian)
18. Lihachev A.E. 2006. Ekonomicheskaya diplomatiya Rossii. Novye vyzovy i vozmozhnosti v usloviyah globalizacii [Economic Diplomacy of Russia. New Challenges and Opportunities in the Context of Globalization]. Moskva: Ekonomika. 456 p. (In Russian)
19. Naryshkin A.A., Oganezov D.S. 2020. Razvitie mirovoj torgovli: sodejstvie prodvizheniyu eksporta [Development of World Trade: Promotion of Export Promotion. World Experience]. Mirovoj opyt. Innovacii i investicii. №3. P. 78-81. (In Russian)
20. Nozdreva R.B. 2018. Transformatsiya vneshneekonomicheskoy deyatel'nosti torgovyh domov Yaponii [Transformation of the Foreign Economic Activity of Japanese Trading Houses]. Rossijskij vneshneekonomicheskij vestnik. №12. P. 65-75. (In Russian)
21. Piradov D.M. 2014. Strahovanie eksportnyh kreditov v usloviyah narastayushchej globalizacii ekonomik [Export Credit insurance in the Context of the Growing Globalization of Economies]. Strahovoe delo. №8. P. 37-41. (In Russian)

22. Rajnhardt R.O. 2015. Srovnitel'nyy analiz sistem ekonomicheskoy diplomatii v stranah Ev-ropejskogo soyuza [Comparative Analysis of Economic Diplomacy Systems in the Countries of the European Union]. dis. kand. ekonomicheskikh nauk. Moskva. 212 p. (In Russian)
23. Rajnhardt R.O. 2017. Ch. I. Ekonomicheskaya diplomatiya Francii na sovremennom etape. Sovremennaya Evropa: 60 let posle Rimskih dogovorov [Economic Diplomacy of France at the Present Stage. Modern Europe: 60 Years after the Roman Treaties.]. Otv. redaktory E.A. Ma-slova, O.YU. Potemkina. Moskva: Institut Evropy RAN. P. 76-84. (In Russian)
24. Rajnhardt R.O. 2018. Ital'yanskaya ekonomicheskaya diplomatiya: s 1920-h gg. do nashih dnei. Sovremennaya Italiya: starye problemy, novye vyzovy [Italian Economic Diplomacy: from the 1920s to the Present. Modern Italy: Old Problems, New Challenges]. Otv. red. E.A. Maslova. Moskva: Institut Evropy RAN. P. 48-54. (In Russian)
25. Samojlova M.N. 2010. Deyatel'nost' yaponskih general'nyh togovykh domov v Evrope [Activities of Japanese General Trading Houses in Europe]. Vestnik Sankt-Peterburgskogo univer-siteta. Ser. 5. Iss. 3. P. 129-133. (In Russian).
26. Shchepeleva M.A. 2012. Osobennosti strahovaniya eksportnykh kreditov v zarubezhnykh stranah [Features of Export Credit Insurance in Foreign Countries]. Strahovoe pravo. №1-2. P. 72-85. (In Russian)
27. Sigida Yu.S. 2014. Social'nyy aspekt vliyaniya finansovo-promyshlennykh grupp chebol' na razvitie YUzhnoj Korei vo vtoroy polovine XX - nachale XXI v. [The Social Aspect of the Influence of Chaebol Financial and Industrial Groups on the Development of South Korea in the Second Half of the XX-Early XXI Century]. Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. №379. P. 140-144. (In Russian)
29. Sigida Yu.S. 2015a. Transformatsiya roli finansovo-promyshlennykh grupp (chebol') v eko-nomicheskoy i politicheskoy zhizni Yuzhnoj Korei v period s 1998 po 2013 g. [Transformation of the Role of Financial and Industrial Groups (Chaebol) in the Economic And Political Life of South Korea in the Period from 1998 to 2013]. Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. №397. P. 167-173. (In Russian)
30. Sigida Yu.S. 2015b. Rol' finansovo-promyshlennykh grupp chebol' vo vneshneekonomich-eskoj i vneshnepoliticheskoy deyatel'nosti YUzhnoj Korei v 1980-2000-e gg. [The Role of Chaebol Financial and Industrial Groups in the Foreign Economic and Foreign Policy Activities of South Korea in the 1980s and 2000s]. Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. №399. P. 140-145. (In Russian)
31. Spletuhov Yu.A. 2014. Strahovanie eksportnykh kreditov: zarubezhnyy opyt [Export Credit Insurance: Foreign Experience]. Finansovyj zhurnal. 3(21). P. 150-160. (In Russian)
32. Sycheva K.G. 2018. Sistema gosudarstvennogo upravleniya v sfere rossijskogo eksporta: puti sovershenstvovaniya [The System of Public Administration in the Sphere of Russian Exports: Ways of Improvement. Public Administration]. Gosudarstvennoe upravlenie. Elektronnyy vestnik. №69. P. 177-197. (In Russian)
33. Список литературы на русском языке:
34. Байгереев М. 2006. Южная Корея: модернизация трудовых отношений и социальное партнерство. Человек и труд. №8. С. 19-25.
35. Балюк И.А. 2016. Государственная поддержка экспортно-ориентированных компаний в условиях санкций и валютных взлетов. Экономика. Налоги. Право. С. 79-86.
36. Белов Н.И. 2013. Система мер государственной поддержки экспорта в Швейцарии на современном этапе. Российский внешнеэкономический вестник. №1. С. 55-64.
37. Белов Н.И. 2015. Поддержка экспорта в Германии. Российский внешнеэкономический вестник. №5. С. 97-109.
38. Гаврилов А.А. 2011. Страхование экспорта как неотъемлемая часть системы поддержки внешней торговли. Финансовая аналитика: проблемы и решения. 10(52). С. 49-56.
39. Гиматдинов Р.Р., Носырев И.Р. 2018. К вопросу оценки и повышения эффективности деятельности зарубежных представительств субъектов Российской Федерации. Вестник МГИМО-Университета. 2(59). С. 125-144. 001: 10.24833/2071-8160-2018-2-59-125-144
40. Денисов А.С. 2011. Государственная система поддержки экспорта Федеративной Республики Германии. Горный информационно-аналитический бюллетень (научно-технический журнал). №9. С. 330-335.
41. Кудряшов В.С. 2018. Стимулирование и поддержка экспорта предприятий малого и среднего бизнеса в Российской Федерации и за рубежом. Juvenis scientia. №9. С. 25-29.
42. Лещенко Н.Ф. 2008а Из самураев в купцы: история Торгового дома Мицуи. История и современность. №1. С. 113-132.
43. Лещенко Н.Ф. 2008б. Из самураев в купцы: история Торгового дома Накаи. История и современность. №2. С. 72-86.
44. Лихачев А.Е. 2006. Экономическая дипломатия России. Новые вызовы и возможности в условиях глобализации. Москва: Экономика. 456 с.
45. Нарышкин А.А., Оганезов Д.С. 2020. Развитие мировой торговли: содействие продвижению экспорта. Мировой опыт. Инновации и инвестиции. №3. С. 78-81.
46. Ноздрева Р.Б. 2018. Трансформация внешнеэкономической деятельности торговых домов Японии. Российский внешнеэкономический вестник. №12. С. 65-75.
47. Пирадов Д.М. 2014. Страхование экспортных кредитов в условиях нарастающей глобализации экономик. Страхование дело. №8. С. 37-41.
48. Райнхардт Р.О. 2015. Сравнительный анализ систем экономической дипломатии в странах Европейского союза: дис. канд. экономических наук. Москва. 212 с.
49. Райнхардт Р.О. 2017. Ч. I. Экономическая дипломатия Франции на современном этапе. Современная Европа: 60 лет после Римских договоров. Оtv. редакторы Е.А. Масло-ва, О.Ю. Потемкина. Москва: Институт Европы РАН. С. 76-84.

50. Райнхардт Р.О. 2018. Итальянская экономическая дипломатия: с 1920-х гг. до наших дней. Современная Италия: старые проблемы, новые вызовы. Отв. ред. Е.А. Маслова. Москва: Институт Европы РАН. С. 48-54.
51. Самойлова М.Н. 2010. Деятельность японских генеральных торговых домов в Европе. Вестник Санкт-Петербургского университета. Сер. 5. Вып. 3. С. 129-133.
52. Сигида Ю.С. 2014. Социальный аспект влияния финансово-промышленных групп чеболей на развитие Южной Кореи во второй половине XX - начале XXI в. Вестник Томского государственного университета. №379. С. 140-144.
53. Сигида Ю.С. 2015а. Трансформация роли финансово-промышленных групп (чеболей) в экономической и политической жизни Южной Кореи в период с 1998 по 2013 г. Вестник Томского государственного университета. №397. С. 167-173.
54. Сигида Ю.С. 2015б. Роль финансово-промышленных групп чеболей во внешнеэкономической и внешнеполитической деятельности Южной Кореи в 1980-2000-е гг. Вестник Томского государственного университета. №399. С. 140-145.
55. Сплетухов Ю.А. 2014. Страхование экспортных кредитов: зарубежный опыт. Финансовый журнал. 3(21). С. 150-160.
56. Сычева К.Г. 2018. Система государственного управления в сфере российского экспорта: пути совершенствования. Государственное управление. Электронный вестник. №69. С. 177-197.
57. Филатова Ю.М. 2013. Особенности международного факторинга как финансового инструмента. Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки. №2. Ч. 1. С. 115-122.
58. Хасбулатов Р.И. 2019. Экономическая дипломатия. Ч. 1-2. Москва: Юрайт. 265 с.
59. Щепелева М.А. 2012. Особенности страхования экспортных кредитов в зарубежных странах. Страхование право. №1-2. С. 72-85.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
